Autor Guste Santini
Nedjelja, 24 Prosinac 2000 19:55

Tržišno gospodarstvo nema alternative. To znači da nije moguće zadovoljiti svekolike potrebe građanina bez snažnog materijalnog prosperiteta. Ali **tržište i zakon jačeg nije u stanju osigurati učinkovitu socijalnu politiku.**
Stoga se protivimo da se tržišno ponašanje primjenjuje izvan gospodarstva. Moraju se uspostaviti mehanizmi koji će štititi slabije, manje nadarene i hendikepirane. Oni trebaju biti zaštičeni učinkovitim socijalnim sustavom koji će svakome omogućiti dostojanstven život.

Na sreću, sve veći broj građana svjesno je gopodarske ali i svekolike socijalne krize. O ovim pitanjima na gotovo jednak način progovaraju čelnici različitih političkih opredljenja. Što to pokazuje? I na što izneseno upozorava?

Postoji opća ocjena o kriznom stanju u našem društvu. Kriza je vrlo slojevita i prožima cjelokupni društveni sustav. Spoznaja o stanju kao i razočarenje građana nedovoljnim promjenama od sječanskih izbora imperativno zahtjeva da se pokrenu svekolike "pozitivne energije" kako bi se iznašli putevi iz izlaska na socijalno prihvatljiv način.

Jedini ispravni put je definiranje Koncepcije i strategije razvoja hrvatskog društva. Samo sa Koncepcijom i strategijom razvoja u globalizirani svijet ulazimo kao subjekt a ne kao objekt. Sada imamo sudbinu objekta.

Fundamentalistički liberalizam od - socijalno senzibilnog - dijela čovječanstva označen je kao opasnost za milijune i milijarde ljudi koji su zaostali u razvoju. Tehničko-tehnološka revolucija produbljuje taj jaz između razvijenih i nerazvijenih. WTO i demonstracije. Sastanak MMF-a i demonstracije. Sastanak World Bank i demonstracije. Demonstracije su poziv - vapaj - razvijenom svijetu da pomogne manje razvijenim i manje učinkovitim zemljama da opstanu. Radi se o golom opstanku. Na žalost i Hrvatska je, danas, nedjeljivi dio manje razvijenih zemalja.

Povećava se raspon između bogate manjine i siromašne većine u svakoj zemlji; u Hrvatskoj te razlike u nekim slučajevima postaju nepodnošljive i nije ih moguće braniti tržišnim modelom privređivanja.

Na pragu trećeg tisućljeća svjedoci smo stvaranju dviju - ili možda više - socijalnih grupa. Krajnjosti "bijelo" - "crno" bile su - i ostale - nepremostive suprotnosti. Uvjek je to bilo tako ali nikada tako dramatično. Nikada se tako dramatično nije povećavao dio stanovništva koji funkcionira van sustava na teret dijela populacije koji smatramo socijalno prihvatljivim. Na žalost, dnevno se mjenjaju i standardi što je dopušteno a što nije. Opseg dopuštenog se povećava. Nezaposlenost, droga, prostitucija, prosjaci, alkohol,… sve je to dio današnje zbilje u kojoj živimo.

Kapital odnos i jedino kapital odnos je kriterij koji postaje jedino važan. Socijalno ugroženi postaju druga strana medalje i dio cijene ovog i ovakvog razvoja per se, a ne u funkciji oslobođenja ljudske jedinke koja se slobodno udružuje u širu zajednicu kako bi ostvarila svoje ciljeve koji nisu u suprotnosti sa ciljevima njegove zajednice.

Koncepcija izlaska iz krize zhtjeva primjeren Socijalni program kao "amortizer" loših učinaka reformskih gospodarskih mjera na životni standard građana. Iskustvo uči da socijalna napetost proizvedena reformskim ili stabilizacijskim mjerama zna omesti provedbu dobrih programa, nako čega se stanje vraća na početni položaj a problemi dižu na višu potenciju.

Na kraju zaključujemo stvara se iz dana u dan kritična masa građana - što ohrabruje - koji smatraju i traže tržište sa ljudskim likom. Njima se obraćama da nam se priduže. Da li su očekivanja realna? Moraju biti; ako ne gdje idemo!